

Kommunerne kan høste betydelige gevinster ved at lade virksomheder stå for vej og park

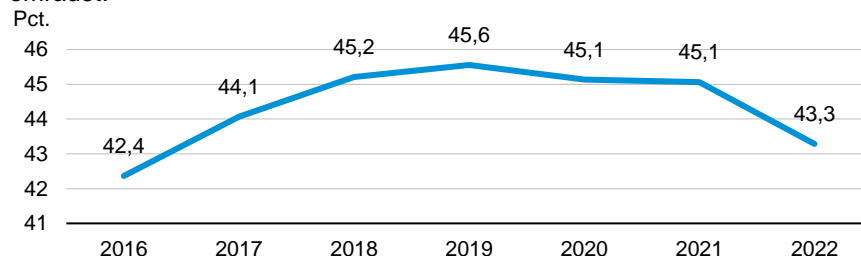
Kommunernes brug af private leverandører til vej- og park-opgaver er på det laveste niveau i seks år. Hvis flere kommuner løftede det offentligt-private samarbejde på området, svarende til de ti bedste, kan der frigives mere end 500 mio. kr. i de kommunale budgetter.

Færre vej- og park-opgaver løses af private

De seneste år har kommunerne gradvist hjemtaget en større del af opgaverne på vej- og park-området, som bl.a. består af vejarbejde og vedligehold af grønne arealer. I 2022 anvendte kommunerne 11,4 mia. kr. på vej og park, hvoraf 43 pct. af opgaverne blev udført af private virksomheder. Det er det laveste niveau i seks år.

Offentlig-privat samarbejde om vej og park falder

Udvikling i Privat Leverandør Indikator (PLI) på vej og park-området.

Anm.: Vægtet gennemsnit. Se metodeafsnit for definition på PLI og vej og park-området

Kilde: Sundheds- og Indenrigsministeriet, Danmarks statistik og DI-beregninger

70 procentpoint adskiller kommunerne i samarbejdet med private

Faldet på 1,8 procentpoint fra 2021 til 2022 svarer til, at opgaver for 202,5 mio. kr. ikke længere blev udført af private virksomheder.

Det samlede gennemsnit dækker dog over markante forskelle kommunerne imellem. Fx har Holstebro kommune i langt overvejende grad overladt opgaverne til private aktører, som i 2022 løste 86 pct. af alle vej- og park-opgaver i kommunen. Mens andre kommuner primært har valgt in house-løsninger, hvor mindre end 20 pct. af opgaverne løses via et samarbejde med private aktører. Mange kommuner ligger derfor langt fra *best practice* på området, som DI har fastsat til 74,1 pct. i 2022¹.

Store kommunale forskelle i brugen af private leverandører på vej- og park-området

Privat Leverandør Indikator (PLI) på vej og park-området fordelt på kommuner, 2022

Anm.: Det samlede gennemsnit er vægtet. *Best practice* angiver det simple gennemsnit af de ti kommuner med højest PLI på vej- og parkområdet i 2022. Se metodeafsnit for definition på PLI og vej og park-området

Kilde: Sundheds og indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger

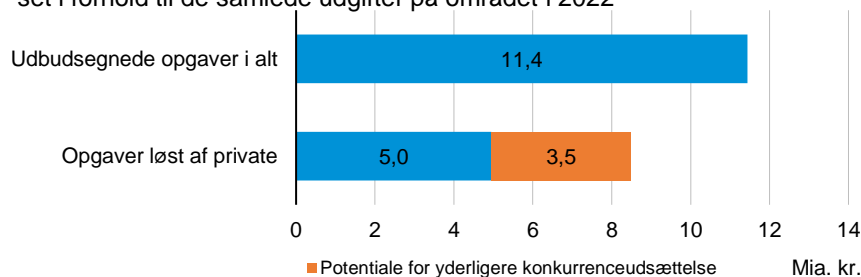
¹ Baseret på det simple gennemsnit af de ti kommuner, der konkurrenceudsætter flest opgaver på området. Læs mere om definitionen på *best practice* i metodeafsnittet.

Flere udbud til værdi af 3,5 mia. kr.

Hvis alle kommuner løftede andelen af vej- og parkopgaver, som blev løst i samarbejde med private leverandører, til best practice (74,1 pct.), ville opgaver for yderligere 3,5 mia. kr. blive konkurrenceudsat.

Offentlig-privat samarbejde om vej og park kan løftes med 3,5 mia. kr.

Kommunernes udgifter til private leverandører af vej- og parkopgaver set i forhold til de samlede udgifter på området i 2022

Anm.: Det orange felt illustrerer differencen mellem de opgaver, der i dag løses af private virksomheder, og potentialet for yligere offentlig-privat samarbejde, hvis den gennemsnitlige PLI på området blev løftet til best practice

Kilde: Sundheds- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik samt DI-beregninger

Gevinster for op mod 530 mio. kr.

På baggrund af en række studier, rapporter og konkrete eksempler²³ vurderer DI, at et øget samarbejde mellem kommunerne og de private virksomheder på vej- og parkområdet rummer potentiale for kvalitative og økonomiske gevinster svarende til 10-15 pct. af driftsudgifterne, bl.a. som følge af konkurrence, ny teknologi, stor-driftsfordele mv. Lægger man en forventet økonomisk gevinst på 10-15 pct. til grund, kan et løft til best practice således frigive i størrelsesordenen 350-530 mio. kr. i de kommunale budgetter.

² DI (2021). Dokumentation for potentiale ved konkurrenceudsættelse.

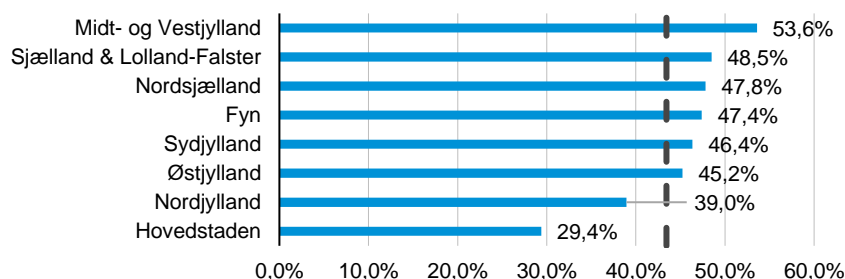
³ Læs mere i metodeafsnittet.

Midt- og Vestjylland samarbejder mest med private

De midt- og vestjyske kommuner formår i gennemsnit at konkurrenceudsætte mere end 53 pct. af vej- og parkområdet og er dermed den landsdel, hvor omfanget af offentlig-privat samarbejde er størst. Omvendt løses blot en tredjedel af vej- og park-opgaverne i samspil med private virksomheder blandt kommunerne i hovedstadsområdet.

Hovedstaden halter efter resten af landet

Privat Leverandør Indikator (PLI) på vej- og parkområdet, opgjort

Anm.: Landsdelene og landsgennemsnittet er her opgjort på et simpelt gennemsnit. Opdelingen i landsdele udbygges i analysens bilag.

Kilde: Sundheds- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI beregninger

Flere tilbud driver prisen ned

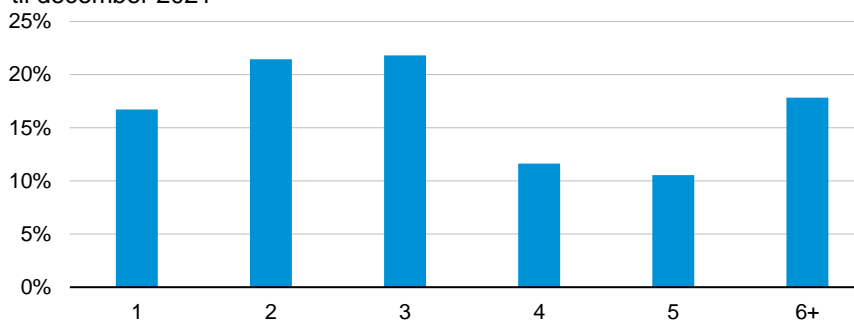
En ny rapport fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen viser desuden, at den endelige pris reduceres som en konsekvens af antallet af afgivne tilbud i det enkelte udbud. Gevinsterne for ordregiverne hænger således sammen med konkurrencesituationen på markedet.

Mindre end hver 5. udbud får færre end 2 bud

Betragter man de seneste års udbud på vej- og parkområdet, tegner sig netop et billede af et velfungerende og konkurrencepræget privat marked, hvor der typisk er minimum to tilbud pr. udbud.

Fire ud af fem vej og park-udbud får mindst to tilbud

Modtagne bud på vej- og park-udbud, der blev gennemført fra august 2017 til december 2021

Anm.: Indeholder alle delkontrakter indenfor udvalgte udbud for kommuner, se bilag for hvilke CPV numre, der er inkluderet

Kilde: KFST udbudsdatabase og DI beregninger

Konkrete eksempler tydeliggør gevinster

Konkurrencen kan således danne grundlag for lavere omkostninger, højere kvalitet og mere bæredygtige løsninger alt afhængigt af hvilke krav og tildelingskriterier, der anvendes i udbuddene. Dette viser sig også i nyere konkrete eksempler, herunder fra Greve Kommune⁴ og Holstebro Kommune.⁵

Metode

Vej- og parkområdet

Analysen er baseret på DI Byggeris opgørelse af, hvilke driftsopgaver, der hører under vej- og parkområdet. Der er tale om udvalgte funktioner inden for hovedkonto 0 og 2, som omhandler hhv. byudvikling, trafik og infrastruktur. For et indblik i hvilke konti og underkonti, der præcist omfattes af analysen, henvises der til DI Byggeris tekniske notat.

Best Practice for vej- og parkområdet

Dansk Industri definerer generelt Best Practice som gennemsnittet af de 10 kommuner, der inden for hver hovedkonto har den højeste andel af offentlig-privat samarbejde.⁶ Da opgaverne inden for vej- og parkområdet fordeler sig på tværs af hovedkonto 0 og 2, er Best Practice i denne analyse defineret som gennemsnittet af de 10

⁴ Greve Kommune (2023). Greve Kommune sparer CO₂ på udearealer.

⁵ DI (2023). Holstebro Kommune kan snart fejre sølvbryllup med privat virksomhed på vej- og parkområdet.

⁶ DI (2021). Metode i DI's potentialeberegninger.

kommuner, der har den højeste andel af offentlig-privat samarbejde på tværs af de konti, der indgår i ovennævnte definition på vej- og parkområdet.

Privat Leverandør Indikator

Omfanget af kommunernes samarbejde med private virksomheder opgøres i denne analyse ved Privat Leverandør Indikatoren (PLI), som er defineret af Sundheds- og Indenrigsministeriet. Indikatoren beskriver andelen af kommunale opgaver, som løses af private leverandører i forhold til den samlede mængde udbudsegnede opgaver. I den konkrete analyse er Privat Leverandør Indikatoren beregnet med fokus på ovenstående definition af vej- og parkområdet. Det skal bemærkes, at kommunens egne vundne bud ikke indgår i indikatoren, da disse ikke opgøres på funktionsniveau. Ved denne opgørelsesmetode er det derfor ikke muligt at tage højde for, at enkelte kommuner kan have udbudt opgaver på vej- og parkområdet, som de selv har vundet via kontrolbud. I disse tilfælde vil kommunerne have en højere grad af konkurrenceudsættelse på området, end hvad der fremgår af analysen.

Besparelse på 10-15 pct. af driftsudgifterne

DI vurderer på baggrund af flere forskningsartikler og rapporter fra bl.a. Quartz, EffektDoku og Udbudsportalen, at kommunerne kan opnå en bruttogeinst på 10-15 pct. af udgifterne ved at konkurrenceudsætte driftsopgaver, der ikke tidligere har været konkurrenceudsat.⁷

Gennemgang af specifikke udbud på vej- og parkområdet

Opgørelsen over antallet af tilbud pr. udbud på vej- og parkområdet er baseret på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udbudsdatabase, der indeholder kvalitetssikrede oplysninger om alle udbud i Danmark siden 2017. I analysen fokuseres på udvalgte CPV-koder for udbud, der kan henføres til vej- og parkområdet. Disse fremgår af bilag 1.

Bilag 1: CPV-koder på vej- og parkområdet.

CPV	Opgave
90620000	Snerydning
90510000	Bortskaffelse og behandling af affald
90520000	Tjenesteydelser i forbindelse med radioaktivt, giftigt, medicinsk og farligt affald
90630000	Isrydning

⁷ DI (2021). Dokumentation for potentiale ved konkurrenceudsættelse.

90640000	Rensning og tømning af nedløbsbrønde
90680000	Rengøring af strande
90918000	Rengøring af affaldsbeholdere
90911000	Rengøring af boliger, bygninger og vinduer
90911300	Vinduespudsning
90610000	Gaderengøring og -fejning
45231100	Almindelige bygge- og anlægsarbejder i forbindelse med rørledninger
45233140	Vejarbejder
45233141	Vejvedligeholdelse
45233142	Reparation af veje
45233160	Stier og andre skærvebelagte overflader
45233290	Installation af vejtavler
45236200	Jord- og belægningsarbejde i forbindelse med fritidsanlæg
45236210	Jord- og belægningsarbejde i forbindelse med legepladser
45236230	Jord- og belægningsarbejde i forbindelse med haver
45236250	Jord- og belægningsarbejde i forbindelse med parker
77310000	Tilplantning og vedligeholdelse af grønne områder
77311000	Vedligeholdelse af have- og parkanlæg
77312000	Fjernelse af ukrudt
77312100	Ukrudtsbekæmpelse
77313000	Vedligeholdelse af parker
77314000	Vedligeholdelse af arealer
77320000	Vedligeholdelse af sportsarealer
77340000	Træbeskæring og hækkeklipping

Bilag 2: Samlet oversigt over kommunernes brug af private leverandører på vej- og parkområdet, opgjort efter landsdele

Kommune og landsdele	PLI på vej- og parkområdet i 2021 (pct.)	PLI på vej- og parkområdet i 2022 (pct.)	Mulig gevinst ved løft til best practice	
Fyn	50,5	47,4		
Middelfart	41,6	32,5	kr	4.167.043
Assens	52,2	43,8	kr	3.335.984
Faaborg-Midtfyn	53,9	52,6	kr	2.632.216
Kerteminde	38,8	36,6	kr	3.023.730
Nyborg	46,0	40,9	kr	2.977.360
Odense	77,9	71,9	kr	1.227.959
Svendborg	65,9	67,8	kr	1.035.918
Nordfyn	70,3	63,6	kr	1.167.301

Langeland	22,2	27,0	kr	1.944.090
Ærø	36,0	37,3	kr	858.994
Hovedstaden	31,5	29,4		
København	31,9	30,5	kr	73.718.976
Frederiksberg	42,6	41,9	kr	8.300.720
Ballerup	49,1	42,5	kr	4.468.064
Brøndby	27,5	20,2	kr	4.699.033
Dragør	19,1	24,2	kr	2.698.811
Gentofte	32,4	29,8	kr	14.350.890
Gladsaxe	41,3	39,7	kr	8.697.480
Glostrup	24,3	28,8	kr	4.857.129
Herlev	39,4	36,2	kr	4.045.428
Albertslund	22,0	19,9	kr	8.631.942
Hvidovre	23,4	19,0	kr	11.776.381
Høje-Taastrup	41,7	35,8	kr	7.649.512
Lyngby-Taarbæk	31,5	29,8	kr	7.133.358
Rødovre	17,7	16,5	kr	9.432.319
Ishøj	42,8	31,2	kr	5.493.416
Tårnby	16,7	14,9	kr	9.507.471
Vallensbæk	32,6	38,8	kr	2.514.933
Bornholms Regions-				
kommune	27,4	21,2	kr	9.108.138
Midt- og Vestjylland	50,2	53,6		
Herning	50,5	45,3	kr	7.127.787
Holstebro	88,6	86,3		-
Lemvig	57,0	60,2	kr	1.081.663
Struer	37,4	38,5	kr	2.230.231
Ikast-Brande	34,5	62,4	kr	1.965.533
Ringkøbing-Skjern	36,2	42,9	kr	7.740.858
Skive	54,7	52,9	kr	4.377.052
Viborg	42,5	40,1	kr	9.399.559
Nordjylland	40,7	39,0		
Morsø	27,8	24,4	kr	2.343.034
Thisted	40,8	42,1	kr	3.295.892
Brønderslev	33,5	36,9	kr	4.343.841
Frederikshavn	55,9	57,6	kr	3.067.243
Vesthimmerlands	49,5	54,0	kr	2.418.382
Læsø	34,4	27,7	kr	530.451
Rebild	36,7	35,1	kr	2.559.901
Mariagerfjord	41,8	42,5	kr	3.879.158
Jammerbugt	39,7	40,0	kr	4.496.069
Aalborg	40,6	36,0	kr	17.618.545
Hjørring	47,1	32,3	kr	7.794.643
Nordsjælland	50,4	47,8		

Allerød	44,4	40,8	kr	1.594.611
Fredensborg	24,8	21,9	kr	5.364.298
Furesø	26,5	26,6	kr	7.699.900
Helsingør	72,0	65,7	kr	1.686.409
Hillerød	76,3	77,8		
Hørsholm	27,1	22,1	kr	4.672.009
Rudersdal	39,8	38,3	kr	7.420.915
Egedal	44,1	41,0	kr	4.193.768
Frederikssund	82,3	78,2		-
Halsnæs	39,8	40,5	kr	2.161.774
Gribskov	77,1	73,4	kr	113.750
Sjælland og Lolland-				
Falster	49,3	48,5		
Greve	84,1	80,3		-
Køge	53,9	56,4	kr	3.655.258
Roskilde	46,0	45,6	kr	10.521.173
Solrød	62,5	64,1	kr	627.787
Odsherred	71,3	67,3	kr	586.697
Holbæk	55,7	59,2	kr	1.591.908
Faxe	38,3	34,8	kr	3.417.224
Kalundborg	62,0	61,2	kr	1.064.342
Ringsted	43,8	40,9	kr	3.475.026
Slagelse	46,6	36,9	kr	9.686.314
Stevns	40,0	51,0	kr	1.999.027
Sorø	34,1	36,7	kr	1.570.148
Lejre	28,2	23,1	kr	3.047.394
Lolland	33,2	33,5	kr	6.192.340
Næstved	45,9	45,8	kr	6.498.275
Guldborgsund	41,3	36,5	kr	6.192.205
Vordingborg	51,7	51,0	kr	2.897.647
Syddjylland	49,4	46,4		
Haderslev	30,2	27,9	kr	11.469.792
Billund	40,9	39,5	kr	3.727.373
Sønderborg	36,0	32,5	kr	6.613.683
Tønder	66,3	60,4	kr	3.365.439
Esbjerg	46,7	44,8	kr	10.250.876
Fanø	49,0	44,5	kr	474.965
Varde	42,1	40,2	kr	5.135.456
Vejen	55,1	52,2	kr	3.049.435
Aabenraa	66,9	65,2	kr	1.688.728
Fredericia	41,8	36,5	kr	4.751.230
Kolding	56,7	54,2	kr	6.313.185
Vejle	60,5	58,1	kr	5.600.503
Østjylland	45,8	45,2		

Horsens	45,8	47,9	kr	9.578.001
Syddjurs	27,0	26,5	kr	9.351.074
Norddjurs	39,6	39,4	kr	3.568.452
Favrskov	69,2	72,7	kr	141.191
Odder	51,8	48,1	kr	1.756.811
Randers	47,2	43,2	kr	6.922.012
Silkeborg	42,7	46,5	kr	6.277.291
Samsø	45,9	38,4	kr	276.092
Skanderborg	46,1	47,9	kr	3.158.544
Aarhus	42,6	41,0	kr	22.987.513
Hedensted	45,5	46,1	kr	3.220.848

Anm: Landsdelenes gennemsnit er uvægtet. Den samlede gevinst pr. landsdel er en sum af de enkelte kommuners gevinstpotentiale..

Kilde: Sundheds- og Indenrigsministeriet, Danmarks Statistik og DI-beregninger